

novo vseučilišče in rajta se za-nj za 800.000 fl. stroškov. Posodi jih ji štaj. dežela. — Društvo „Südmark“ je kaj veselo, kajti nek Hofmann mu je iz Lipsije poslal 100 gold. Prijatelj izpred črno-rmenih kolov treba že torej našim nacijonalcem tudi v tem društvu. — Na Koroškem čejo z vso silo zadušiti slov. jezik in žal, da jim še pomaga v tem semtertje tudi slov. ljudstvo samo, ker prerado verjame tujcu na sladko besedo, ne vidi pa šibe, katero skriva za hrbtom. — V Beljaku ima „Südmark“ neki veselo življenje. to se pravi: nekaj hujskačev nabira z lepo ali grdo udov za to društvo. — V okrajih Postojina in Ilirska Bistrica preti ljudem huda lakota in zato jim je kranjski dež. odbor poslal večjo mero koruze. Skorej gotovo je, da jim priskoči tudi država s kako podporo. — Pri Slovencih v Gorici še ni konec razpora, vendar pa kaže sedaj že vse na to, da ga imate obe stranki do volje, samo križ je, katera naj odjenja? — Ces. namestnik vit. Rinaldini je bil v zadnjem tednu v Gorici ter si je ogledal tamošnje šole in uradnice. — Pri dež. sodniji v Trstu sedé še gospodje, katerim mrzi do slov. jezika in Slovenec, če ima pri njej posla, naj govori njim na ljubo laški! — V Pulji so ces. namestnika vit. Rinaldinija vzprejeli prav slovesno, posebno pri c. kr. mornarjih. — Župau je v Zagrebu dr. Amruš, mož prave hrv. korenine ali teško mu bode delo, kajti večina, iz katere je g. župan, je v mestnem zastopu sila majhna. — Znano je, da je živo na Ogerskem pri volitvah in neredi, pretrpi in celo poboji niso redki pri njih. Vsled tega predlaga sedaj vlada načrt postave, ki jim naj to odpravi. Nam pa se zdi, da ni sedanja večina v drž. zboru za to, da vzprejme tako postavo. Sicer pa sama postava ne stori vsega.

Vunanje države. Zoper novo postavo, katero so skovali v drž. zboru „srečne“ Italije o pomožnih zavodih, je skorej vse prebivalstvo ne samo v Rimu, ampak po celi deželi in vendar ni upanja, da se ne vpelje. Minister Crispi in freimaurerji, ki ga tišče naprej, čejo denarja in komu ga čejo vzeti, če ne katol. cerkvi? Vse druge varuje postava, zoper njo pa se lahko napravi nova in ta velja! — Kaka prijateljica je Italija naši državi, razvidi se lahko iz tega, da pusti ljudem celo liste v rokah, ki zagovarjajo iredento, to se pravi, naj se vzame Trist in celo Primorje pa južni del Tirolov Avstriji ter združi z Italijo. Čudno je le to, da naš minister, grof Kalnoky, ne zna nič za to, kar se piše in pogovarja v zavezni državi. — Na Francoskem ne gre jim nič več po volji, kajti vsakdo misli, da daje lahko drugim postave. Tako čejo delalci letos 1. den majnika izklicati za svoj praznik ter ostati ta den brez dela, pač pa naj bodo isti den razna

zborovanja delalcev! — Sedanje ministerstvo v Parizu se ne obdrži več dolgo, kajti očita se mu, da velja pri njem denar veliko, tudi tačas, če ne pride iz prave roke. — V Belgiji bode, kakor kaže, poslej več mirú, kajti strike delalcev so iz večine že pri kraji in vlada gleda na to, da se njim ne stori več krivica. — Po Angleškem gre govorica, da Parnell, vodja Ircev, odjenjuje ter nima več zaupanja pri irskem ljudstvu. Bog zna, kaj je na tem resnice! — Nemški cesar, Viljem II., svari častnike ter jim naročuje, naj živé zmerno ter naj ne žalijo ljudstva, posebno ne s pohujšljivim obnašanjem. Tudi drugod bi bilo gg. častnikom na hvalo, ko bi bilo njih obnašanje lepše. — Huda jeza je pri Nemcih nad Rusijo. ker le-ta ne trpi v krajih, kjer so Nemci doma, več nemščine v uradnijah. To sicer ni prav, ali Nemci ne trpé nikjer drugega jezika poleg nemščine; kar tedaj njim ni po volji pri Rusih, tega naj se varujejo sami po drugih krajih, kjer imajo oni oblast v rokah! — V Bolgariji so prišli na sled zaroti zoper kneza Ferdinanda in več častnikov je bojda vsled tega že pod ključem. — V Belemgradu, glavnem mestu Srbije, so imeli te dni ministra iz Črne gore v gostji in pravi se, da mož ni prišel zastonj tje. Zaveza med Črno goro in Srbijo je neki že gotova. — Turška vlada ni brez strahú, kaj da se izvije kje na otoku Kreta, vendar pa zatrjuje, da se ne boji ondi ustaje. — V Afriki je Italijanom sreča mila in jim je sedaj cela Abisinija v strahu ter mora kralj Menelik storiti, kar mu veli vodja ital. armade. To ne bode dobro. — V južni Ameriki, v Braziliji, je veselje veliko, kajti predsednik „zjedinjenih držav“, Harison kaže neko prijateljstvo do nove republike: Brazilije. Nekaj je za-njo v tem že sreče, ali vprašanje je še vendar-le precej veliko, če storé tudi druge države enako stopinjo.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnja Ptujška.

(Dalje.)

Preden je komisija, dne 3. sept. t. l. zapustila Ptuj, naročila še je meščanom, da morajo po nedeljah in praznikih med božjo službo imeti mestna vrata, oštarije, mesnice in štacune zaprte. Mesarjem je bilo pod kaznijo 100 cekinov prepovedano, o postnih dneh mesnice odpirati in meso prodajati. Tudi oskrunjevalcem spovedi in postov bile so velike in občutljive kazni zažugane.

Zoper nekatere brezozirnosti in preostre kazni te komisije pritožili so se Ptujčani celo pri cesarju. Vsled tega je vlada komisarje zaradi nekaterih uredb pokarala in mnogo kazni spregledala. Pač pa je kljub ugovorom potr-

dila novo dekliško šolo, katero so komisarji bili mesto prejšnje zakotne šole v Ptuj ustanovili.¹⁾

Pa tudi ta komisija, da si je strogo postopala, ni mogla iztrebiti vsega plevela. In tako bi se luteranstvo brezdvomno bilo v Ptuj zopet razširilo, ko bi ga ne bili še o pravem času zadušili kapucini, ki so se l. 1615. tam naselili.

Kapucini, panoga reda sv. Franciška, so žlahtni sad evangeljskega ubožstva in v resnici veličastna prikazen v sv. katoliški cerkvi. Gologlavi, oblečeni le v grobovolnato kuto, opasani s konopcem šli so kapucini, — božji sini — bosonogi na sandalih iz enega kraja v drugega, da bi zlasti nižjim stanovom oznanjevali sv. evangelje. In kar so učili z besedo, kazali so z izgledom. Izvanredno ostri posti so jim bili ukazani, prepovedana vsaka zaloga živeža po samostanih. Njih ležišče je bila slama ali odeja na golih tleh. Po navadi takratnih minoritov so imeli polnočnice. Vsako delo so začeli z molitvijo ter ga opravljali po natančnem redu. Kakor njihovi samostani, bile so zelo uborne tudi njihove cerkve.

S prvega so morali po nekaterih krajih prestatati veliko glada, a pozneje, ko so ljudje začeli njih blago srce in požrtvovalnost, osobito v kužnih boleznih boljše spoznavati, postali so ljubljenci prostega ljudstva.

Prvi kapucini so na Štajarsko prišli s Tirolskega. V Inomostu je l. 1593. nosil nadvojvoda s svojo soprogo kamenje in opeko za njihov samostan ter je izročivši gvardijanu ključce novega samostana govoril tako ginljivo, da so se vsi pričujoči solzili.

Povsod, kjerkoli so se naselili, videl se je kmalu sad njihovega delovanja. Njihove spovednice so bile zlasti pri misijonih in drugih cerkvenih slovesnostih od spovedencev kar oblegane. Krivično blago se je povračevalo, mir pa, katerega so skesani grešniki pri spovedi prejeli, je blagodejno uplaval na družbinsko življenje. Povsod se je širil blagor. Večkrat je moral kapucin kar pod milim nebom na cesti postati in ubogemu grešniku, ki je skesan pred-nj pokleknil, težo grehov odvzeti.²⁾

Da so ti za razvoj krščanskega življenja tako zaslužni redovniki tudi v Ptuj prišli, je zasluga cesarja Ferdinanda II. On je namreč kot lastnik Ptujkega grada daroval kapucinom l. 1615. na vzhodni strani mesta blizu cerkve sv. Ožbalda hišo z zemljiščem ter je naročil svojemu oskrbniku, naj jim ondi da postaviti majhno cerkvico. Ker je Sekovski škof Martin takrat zelo bolehal, prišel je vsled njegove prošnje Ljubljanski škof Tomaž v Ptuj ter je dne 8. sept. l. 1615. blagoslovil in slovesno vložil

vogelni kamen za kapucinsko cerkev. Pri tej priložnosti je tudi birmal 324 oseb.¹⁾

(Konec prih.)

Smešnica 6. Sodnik: „Oče, sosed vas toži, da ste se mu grozili; ali ste res rekli, da mu jih bote našeli za uho?“ — Zatoženeec: „Ej žlahtni gospod, kaj pomaga groziti se, ako se človek ne upa, naštetu mu jih!“

Razne stvari.

(Dež. zbor.) Kakor ravno izvemo, svitli cesar ni potrdil sklepa dež. zbora, o katerem govorimo na prvem mestu. Mesti Celje in Ptuj se torej ne izločite iz svojih okrajev.

(Obletnica.) Včeraj so imeli mil. knezoškof v stolni cerkvi v Mariboru mrtvaška opravila za pok. cesarjevičem Rudolfom in se jih je vdeležila v velicem številu gospóda, posebno iz c. kr. uradov in vojaštva, pa tudi iz mesta.

(Kmetško bralno društvo) v Ribnici na Pohorji ima svoje občno zborovanje v nedeljo, dne 9. t. m. v hiši g. predsednika L. Strajharja, po domače Kuhelnik v Ribnici. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo o delovanji poslancev v dež. zboru, poročila č. g. poslanec dr. Šuc. 3. Volitev novega odbora. 4. Prosta zabava brez godbe. Začetek ob 4. uri popoldne. K mnogobrojnej udeležbi vabi

Odbor

(Zborovanje.) Politično gospodarsko društvo pri sv. Lovrencu v slov. gor. ima dne 9. t. m. po večernicah pri g. Koserju svoj občni zbor z volitvijo novega odbora.

(Vabilo.) Kmetško bralno društvo v Rušah priredi dne 9. svečana 1890 v dvorani g. Frana Novaka „plesni venček“ s tombolo. Začetek ob 5. uri zvečer. Vstopnina 30 kr. za osebo. Uljudno vabi k tej veselici

Odbor.

(Svečanost.) Vodnikova slovesnost v čitalnici v Mariboru v nedeljo se hvali od vseh, ki so se je vdeležili, in v vseh točkah, posebno še pa, kar se tiče petja. Vdeležitev je bila prav obilna.

(O pogrebu) župnika M. Trstenjaka v Starem trgu je bilo 25 duhovnikov, potem deputacije iz Marenberga, Šentjurja, Šoštanja, Celovca, Ljubljane itd. V cerkvi je govoril č. g. dekan Jos. Tombah, pri grobu pa dr. Vošnjak in stolni korar vlč. g. Lovro Hrg je vodil sprevod. Ljudstva je bilo iz cele doline in Slov. Gradca veliko število.

¹⁾ Ljubljanski škof Tomaž je iz Ptuj sešel v Gradec obiskat bolnega škofa Martina ter je v njegov dnevnik zapisal sledeče: „1615 die 8. Septembris Pettovil confirmati a prandio 324 plus minus- et tunc pro ecclesia Patrum Capucinatorum benediximus et solemniter ritu imposuimus Primarium lapidem in nomine D. N. J. Chr.“

¹⁾ Mittheil. d. hist. V. f. Steierm. XXXII, 13—22

²⁾ Janssen, Gesch. d. deutsch. Volkes V., 203—206.